

Bruxelles, den 14. marts 2024
(OR. en)

7725/24

Interinstitutionel sag:
2023/0234(COD)

ENV 296
COMPET 321
SAN 160
MI 299
IND 154
CONSOM 105
ENT 64
FOOD 42
AGRI 219
CODEC 797

NOTE

fra: Generalsekretariatet for Rådet

til: Rådet

Komm. dok. nr.: 11624/23 + ADD 1 – COM(2023) 420 final

Vedr.: Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om
ændring af direktiv 2008/98/EF om affald
- Orienterende debat

1. Den 5. juli 2023 forelagde Kommissionen et forslag til en målrettet ændring af direktiv 2008/98/EF (herefter: affaldsrammedirektivet) med fokus på to ressourcekrævende sektorer: tekstiler og fødevarer. Forslaget er en integreret del af delmålene i den europæiske grønne pagt og bygger på Kommissionens initiativer såsom den nye handlingsplan for den cirkulære økonomi, fra jord til bord-strategien og EU-strategien for bæredygtige og cirkulære tekstiler.

2. Kommissionen forelagde sit lovgivningsforslag og den ledsagende konsekvensanalyse for Miljøgruppen den 12. juli 2023. Miljøgruppen undersøgte forslaget i detaljer og orienterede om formandskabets arbejde med kompromistekster i løbet af yderligere seks møder. På grundlag af disse drøftelser og skriftlige bemærkninger fra delegationerne er formandskabet ved at forberede et rådsforhandlingsmandat, der skal offentliggøres inden afslutningen af lovgivningscyklussen. For at gøre yderligere fremskridt med sagen blev der identificeret to spørgsmål, der kræver politisk vejledning fra Rådet.
 3. Som rettesnor for drøftelserne på den kommende samling i Rådet (miljø) den 25. marts 2024 har formandskabet udarbejdet et baggrundspapir og spørgsmål, jf. bilaget til denne note.
-

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2008/98/EF om affald**- Note fra formandskabet med spørgsmål til ministrene –**

Ændringen af affaldsrammedirektivet, som Kommissionen forelagde den 5. juli 2023, fokuserer på to ressourceintensive sektorer: tekstiler og fødevarer og har til formål at styrke EU's fremskridt under den europæiske grønne pagt og Kommissionens initiativer såsom den nye handlingsplan for den cirkulære økonomi, fra jord til bord-strategien og EU-strategien for bæredygtige og cirkulære tekstiler. Ændringen har til formål at mindske miljø- og klimavirkningerne af tekstilaffaldshåndtering og generering af madaffald og har til formål at øge miljøkvaliteten og forbedre folkesundheden på disse områder i overensstemmelse med affaldshierarkiet og bidrage til fødevarerikringen.

Status i Rådet

Behandlingen af forslaget foregår i Miljøgruppen. Det blev forelagt under det spanske formandskab i Miljøgruppen den 12. juli 2023. På samlingen i Rådet (landbrug og fiskeri) den 23. oktober 2023 havde ministrene en udveksling af synspunkter om forslaget.

Det belgiske formandskab afsatte seks møder i Miljøgruppen til detaljerede drøftelser af forslaget. Medlemsstaterne reagerede generelt positivt på dets mål, både med hensyn til mad- og tekstilaffald. Efter de grundige drøftelser på Miljøgruppens møder forelagde formandskabet et udkast til revideret tekst, der indeholder både ændringer om politiske og tekniske aspekter, behandler de centrale spørgsmål, præciserer forslaget ved at tilføje definitioner og sikre tilpasning til andre retsakter (affaldslovgivning).

Fødevareaffald

Det nuværende affaldsrammedirektiv indeholder allerede bestemmelser om, at medlemsstaterne skal vedtage programmer for forebyggelse af madaffald og opregner bl.a. tilskyndelse til donation af fødevarer som én foranstaltning, der skal medtages. Delegationerne udtrykte i det store og hele tilfredshed med de foreslåede nye foranstaltninger til forebyggelse af madaffald samt formandskabets forslag om at præcisere, at listen er en minimumsliste over foranstaltninger, som medlemsstaterne skal træffe i deres programmer til forebyggelse af madaffald. Nogle delegationer ønsker at tilføje foranstaltninger til denne liste, enten i artiklen eller i bilag IV som eksempler, nogle andre ønskede større fleksibilitet med hensyn til de foranstaltninger til forebyggelse af madaffald, der skal træffes.

Omfanget af disse retligt bindende mål for reduktion af madaffald omfatter forarbejdning og fremstilling, detailhandel og anden distribution af fødevarer, i restaurationsbranchen samt i husholdninger. Mere konkret foreslås det, at følgende mål nås inden 2030 på nationalt plan:

- reduktion af produktionen af madaffald i forarbejdnings- og fremstillingssektoren med 10 % i forhold til den mængde, der blev produceret i 2020
- reduktion af produktionen af madaffald pr. indbygger i detailhandelen og anden fødevaredistribution, restaurationsbranchen og husholdningerne samlet set med 30 % i forhold til den mængde, der blev produceret i 2020.

Det er blevet drøftet, at forslaget ikke fastsætter et reduktionsmål for primærproduktionen. Den planlagte revision inden udgangen af 2027 kan se nærmere på dette spørgsmål og udvide målene til at omfatte andre led i fødevareforsyningskæden.

Med hensyn til de foreslåede målniveauer undersøgte drøftelserne potentielt forhøjede eller reducerede målniveauer efter forskellige opfordringer fra medlemsstaterne. Spørgsmålet om fraktionen af ikke-spiseligt madaffald, der indgår i de foreslåede mål, og som ikke let kan reduceres, var et af de vigtigste diskussionspunkter. Det er på nuværende tidspunkt umuligt at gøre fremskridt på dette område, da der ikke er aftalt en definition af spiseligt madaffald, og da der ikke findes relevante data for 2020 og 2021. Den foreliggende ændring bør tilskynde til forbedring af målemetoderne for den spiselige fraktion af madaffald og præcisere, at 2027-revisionen bør se nærmere på et fraktionsmål for spiselige fødevarer.

Medlemsstaterne har udtrykt bekymring over referenceåret i betragtning af konsekvenserne af covid-19-pandemien i 2020. Medlemsstaterne har hilst muligheden for at anvende et tidligere referenceår velkommen, hvis de nødvendige data foreligger. Medlemsstaterne har også foreslået, at det bør være muligt at anvende et senere referenceår.

De tekniske drøftelser undersøgte også en mulig korrektionsfaktor, der tager hensyn til turismens indvirkning på madaffald.

Affaldstekstiler

Med ændringen indføres en ordning for udvidet producentansvar for tekstiler, der pålægger tekstilproducenterne en forpligtelse til at dække omkostningerne ved håndtering af tekstilaffald. Disse ordninger vil så igen tilskynde til reduktion af affald og øge tekstilprodukternes cirkularitet. Medlemsstaterne opfordrede generelt til at medtage mikrovirksomheder i ordningerne for udvidet producentansvar, samtidig med at de anerkender behovet og muligheden for at lette uforholdsmæssigt store administrative byrder for disse producenter.

For at undgå underfinansiering af ordninger for udvidet producentansvar i medlemsstater, der modtager høje andele af brugte tekstiler på deres nationale marked, blev det foreslået, at medlemsstaterne bør kunne medtage operatører af kommercielt genbrug i ordningerne for udvidet producentansvar for at dække omkostningerne til behandling af tekstilaffald. Finansieringen af ordninger for udvidet producentansvar bør vurderes af Kommissionen på et senere tidspunkt.

Et af formålene med forslaget, som medlemsstaterne i vid udstrækning bakker op om, er at standse den ulovlige praksis med at overføre affaldstekstiler under dække af brugt tekstil. Af denne grund fastsættes det i forslaget, at alle særskilt indsamlede brugte tekstiler og affaldstekstiler, tekstilrelaterede produkter og fodtøj ("tekstiler") inden den erhvervsmæssige sortering skal betragtes som affald, med undtagelse af brugte tekstiler, der ud fra en faglig vurdering er egnet til genbrug af genbrugsoperatører eller socialøkonomiske enheder på indsamlingsstedet fra slutbrugere, og som ikke bør betragtes som affald. Erhvervsmæssig sortering bør sikre en klar sondring mellem overførsler af affaldstekstiler og brugte tekstiler bestemt til genbrug. Overførsler af affaldstekstiler (bestemt f.eks. til genanvendelse eller forberedelse med henblik på genbrug, såsom yderligere sortering eller reparation) vil fortsat være omfattet af forordningen om overførsel af affald, mens erhvervsmæssig overførsel af brugt tekstil, der ikke er affald, og som er bestemt til genbrug, vil være underlagt de specifikke bestemmelser i affaldsrammedirektivet.

Socialøkonomiske enheder spiller en central rolle i medlemsstaternes eksisterende tekstilindsamlingssystemer. Forslaget anerkender deres centrale rolle i de eksisterende tekstilindsamlingssystemer og sigter mod at opretholde og støtte deres aktiviteter i forbindelse med håndtering af brugte tekstiler i forbindelse med udvidet producentansvar. Formandskabet har foreslået lave en klar definition af socialøkonomiske enheder for at undgå smuthuller, beskytte socialøkonomiske enheders aktiviteter og præcisere deres forpligtelser med hensyn til rapportering og sortering.

Ud over de allerede eksisterende forpligtelser for medlemsstaterne til at oprette særskilt indsamling af tekstiler senest den 1. januar 2025 fastsættes det i forslaget, at medlemsstaterne skal sikre, at det indsamlingssystem, der er oprettet af producentansvarsorganisationerne, opretholder en vedvarende stigning i indsamlingsprocenten for særskilt indsamling for at opnå teknisk gennemførlige niveauer for særskilt indsamling under hensyntagen til god praksis. Da der mangler solide data, fastsætter forslaget ingen mål for forebyggelse, genbrug eller genanvendelse af affaldstekstiler. En mulig revisionsklausul inden udgangen af 2028 kan give Kommissionen mandat til at overveje at fastsætte mål for affaldsforebyggelse, indsamling, forberedelse med henblik på genbrug og genanvendelse af affaldstekstiler.

Spørgsmål til ministrene

- *Er du i betragtning af omfanget og de tilgængelige data, der er indsamlet i forbindelse med den seneste overvågning af madaffald, enig i, at de foreslåede bindende mål er tilstrækkelige og gennemførlige for medlemsstaterne med henblik på at bidrage til at nå verdensmålet for bæredygtig udvikling om at reducere det globale madaffald på detail- og forbrugerniveau med 50 % pr. indbygger og fødevaretab i produktions- og forsyningskæderne senest i 2030?*
 - *Mener du med henblik på behovet for at tackle miljøvirkningen af tekstilaffald, at tekstilproducenternes foreslåede udvidede ansvar er en effektiv foranstaltning på grundlag af affaldshierarkiets principper, samtidig med at de socialøkonomiske enheders rolle respekteres og styrkes?*
-